

(z monologu Žárlila?)

Když si děda něco málo povykládal s maminkou, třeba že u babičky se včera stavil doktor Četverikov a říkal, že až přijde Rudá armáda, on bude muset pryč, zmizet, protože právě před ní z Ruska utekl, šel potom na zahradu k záhonům s mrkví a se zelím a kedlubnami, zvednout nebo naopak položit, podle teploty a počasí, skleněná krycí okna na pařeništi s hlávkovým salátem a prohodit pár slov s paní řídící Krausovou. A to jsme konečně v jádru pudla, jak říkal strejda Rudla, i když toho do téhle historie zatahovat nebudu, to už by na tvou hlavu psychologa bylo příliš, promiň.

Na tu totiž, na tuhle paní řídící, vlastně vdovu po řídícím učiteli ze Šlapanic u Brna, která bydlela v prvním patře naší vilky ve dvou velkých místnostech, na tu měla babička pifku. Možná na ni žárlila, nevím, tenkrát jsem neměl o takových věcech páru, to až dnes mi to vrtá hlavou, a proto ti to vykládám. Ona totiž tahle naše nájemnice byla něco jako moje třetí babička.

Ta druhá skutečná, tátova maminka, bydlela s druhým dědou jinde. O těch bych se skoro ani nemusel zmiňovat, žili daleko, ty jsem viděl v dětství, dokud ještě byli naživu, počítám sotva třikrát čtyřikrát. Taky byli o hodně starší než mamini rodiče.

Ale paní Krausová vždycky sešla z prvního patra do kuchyně k mamince a přinesla na ochutnání, co uvařila. Já byl mlsoun, takže například pro její burátka byl bych ochoten jít světa kraj. To jsem někde odposlouchal, tuhle poklonu. Anebo bramborové šlejšky jen tak sádlem omaštěné, lahůdka...

Co jsou burátka? Promiň, neznáš, samozřejmě, jak bys mohl znát. To byly bramborové placičky, čtvercové nebo obdélníkové, tenké, dohněda usmažené, lesknoucí se mastnotou, na sobě s tmavšími jakoby puchýřky, ale to je ošklivé slovo, tak zkrátka na několika místech s kulatým odchlípením kůrečky, dobrota nad dobrotu. Nejednou jsem o nich babičce vykládal a děda taky nešetřil chválou, že je ochutnal, a namouduši, komu čest, tomu čest, babička na to nic.

Až jednou, bylo to o prázdninách, horko jako v pekle a v čase myslím už po válce, určitě, ale nezáleží na tom, já byl u dědy a u babičky možná týden, možná čtrnáct dní, děda zničehonic po obědě povídá, že sjede do města k našim, musí tam kdesi cosi. A babička, že nemusí, a kluk – jako já – že je přece tady.

„A slíbil jsi mu, že půjdete na raky, a vůbec, však ona Bláža zalije, uschnout tam na zahradě nic nenechá, žádný strach.“

A když děda trval na tom, že ne, že pojede, tak najednou jako když vybuchne bomba:

„Tak si jed', když musíš, no, jed' si za tou řidicoukou, ať ti nasmaží ty svoje burátka, a dej si, co se do tebe vejde! Až tě to zase klepne, já jsem přeci tady, připravená, čekám... Kdo jinej tě bude vošetřovat, vona sotva, to je nóbl dáma, do kostela se nese v kloboučku a v rukavičkách, jsem teda zvědavá, jestli ti bude vynášet nočník!“

Stál jsem jako do země vtlučený, koukal a nerozuměl, co to do babičky vjelo. Jindy laskavá a usměvavá, teď na dědu křičí, až ječí, a co má proti burátkám a proti naší paní řídící?

Děda nepromluvil ani slovo, vzal kolo, které měl připravené k jízdě, sejmul si z nohavic klipsy, co je nosil, aby se mu nohavice nedostaly do řetězu, odvedl bicykl na jeho místo do stodoly, vrátka při otevření a zavření zavržala, slyším je jako dnes, pak se vrátil k babičce, která pořád stála na zápraží domku a jen se klepala a chvěl se jí horní ret, stařecky ochmýřený, vzal ji do náruče, vlepil jí pusku na čelo a na obě tváře a pak i na rty a řekl jen: „Ale Máří, má zlatá Máří!“ A odvedl ji dovnitř do kuchyně.

Já, co jsem se k tomu výstupu nachomýtl, já tam zůstal sám. V ruce jsem třímával ojkou od malého žebříňáčku, který mi děda udělal, abych s ním jezdil od stodoly ke kůlně, když jsem si hrál na cirkus a měnil štace, kde jsem stavěl jakoby šapitó, to jest pokrýval starou plachtou pár tyček, ke kterým by byly bývaly přivázány vysoké podzimní jiřiny, kdyby jich za plotem

vyrostlo víc. Ty tyčky byly natřené našedo a vrchní část měly tmavě hnědou, stejnou jako babiččiny temné oči.

(z monologu Tak už to konečně víš?)

Nevyčítám ti, žes mě nechtěl do postele, že tě to dokonce nikdy ani nenapadlo. Když jsem k tobě nastoupila, byls už starý na to, abys koukal po starších, to dělají jen nevyčibulení panicové bez zkušeností. A já byla starší o deset let. To by pro mě ve tvých čtyřiceti a v mých padesáti bylo bez vyhlídek, i kdybych byla hezká, což jsem bohužel nebyla.

Ona už má babička, jak byla od rány a s ničím se nemazala, říkala bez obalu „bóže, holka, ty zvoštaneš na ocet, protože jsi tak škaredá, sám pámbu ví, kde se taková hrůza v naší rodině bere“. Smířila jsem se s tím, brala jsem svůj krabatej obličej jako hotovou věc. Jako axiom v matematice. A když se tomu máma zkoušela vzpírat, takže mi, jak se říkalo, dala školy, že se třeba stane zázrak a vzdělání mi bude náhradou za krásu, a dokud na mě měla nárok, strojila si mě jako panenku, div mě neučila, jak svůdně mrkat očima a jak je smyslně zavírat, když si lehám, ačkoli jsem lehala vstávala odjakživa až doteď sama, samotinká a zase sama, tak já jsem věděla líp než ona, že je to k ničemu.

Ale bylo to dobře. Protože jen díky tomu jsem se dostala za pravou ruku k tobě na generální ředitelství. Kvůli ošklivosti sice nepřehlédnutelná, ale současně neriziková. Ode mě nehrozilo nebezpečí nikomu, nejmíň podniku, já jsem nemohla být příčinou manželských rozvatů, mě by těžko pronásledovali paparaci do ložnic konkurenčních ředitelů, ode mě nikdo nechtěl ilegální kopie z tajných jednání menežmentu.

I když je to, řeknu ti, drahý Felixi, velikánský omyl, předpokládat, že ošklivost s sebou nese automaticky i spolehlivost a věrnost. Napadaly mě všelijaké podrazy, kterými bych se mohla pomstít za to, že mě máš sotva za inventář kanceláře a netušíš, jak se ve mně bouří krev, když tě vidím, jak se mlsně ohlížíš za tou či onou kobylkou, co se jim minisukně repetily kolem stehů a pumlíče draly z výstřihů.

Byl jsi docela obyčejný chlípák, ničím ses nelišil od jiných, ale byls to ty. TY! Můj, i když nemůj. Felix. Felda. Tobě jsem odpouštěla první poslední, tobě bych neublížila za nic na světě, třebaže jsem ti v duchu spílávala do kurevníků, děvkařů a podvodníků a večer před usnutím jsem na tebe volávala chcípni, ty sráči, ty nosorožče, co nedokážeš poznat, v kom máš svůj poklad. Kreténe! Slepejší!

Nemá se to, dnes už vím. Proč jsem to nevzala hákem? Proč jsem se ti přes nepravděpodobnost úspěchu nenabídla aspoň jako změna, jako horůrek a feferonka mezi těmi sladkými kráskami? Třeba bys to vzal jako šťavnatou pikantérii, moci po všech těch masitých kočkách obejmout náhle kostru sotva kůží potaženou, místo po hladkých tvářičkách bloudit jazykem v brázdách vrásek? Co by se mohlo stát v nejhorším případě? Vyhnal bys mě. Ale možná by ses jen zasmál a vzal to jako apríl, žert sice urážlivý a nejapný, ale mezi námi dvěma přece..., už jsem u tebe tolik roků, máme oba nárok na trochu té drzosti, vtípnosti, „vy jste, Aničko, veselá kopa!“

Ne. Já jsem se dívala v noci na televizi a tam byla taková – co? Kartářka, vědma, čarodějka. Vypadala jako jedna z těch tvých rozhod'nožek, prý volejte, povím vám, jak se vyvine váš vztah, podíváme se na všechny vaše pochybnosti, prověříme je. Moje prokleté hnusné já mě svrbělo, svědilo, brnělo, volalo po tobě každou buňkou, a tak jsem zavolala. Stálo to majlant, ale ta čůza Všeckovímvšeckoznám prý „zkusíme to, připravte vodu a svíčky, jednu bílou, jednu černou a ještě kdesicosi, nesmí vám to však připadat směšné! Postačí tři dny za sebou vždycky večer v deset...“

(z monologu Jak mám mít radost?)

Jsem ze staré školy. Mám předsudky, uznávám. Za celý život jsem nepoznala, co je štěstí. A jestli, tak právě v těch osudových chvílích, kdy jsem se modlila o tebe. Za tebe. Abys byl hodný. Něžný. Jemný. Abys byl protiklad toho, jehož jsem si vyvolila za tvého otce. Vlastně nevyvolila. Přirtil se jako vtělená představa.

Protože mě v pubertě fascinovaly sny, kdesevzaly tusevzaly, že přijede chlap na koni, drsňák celý v kůži, boty s ostruhami, nebude se ptát, jestli se mi líbí, nebude se ptát na nic, ani na mé jméno, a znásilní mě. Hrubě, nelítostně.

Ostatní holky se takových bály, já po nich toužila. Abych pak musela plakat. Tajně, ale usilovně. Abych byla jako svatá mučednice. Abych musela volat po ochraně našeho Pána, ke kterému mě naučili upínat se jako ke vši spáse a jistotě. K hojiteli ran a k utěšiteli, který odpouští spáchané hříchy.

Když se takový objevil, ne sice na koni, ale na motorce, ověšený řetězy a tetovaný i v obličejí, motocykl se spuštěným motorem chraplal hůř než traktor v jézetdě a hůř než jeho věčně ožralý předseda, bylo to správně děsivé, takže jsem byla jeho dřív, než jsem si ho jaksepatří prohlédla. Bránila jsem se jen naoko, aby mě musel uhodit, aby se mi musel pod sukni vedrat silou, a teprve když bylo po všem, přišlo mi líto, že jen vstal, řekl „fajn, čičo“ a na té mašině, příšerně a svůdně, zase odchrchlal a už jsem ho nikdy neviděla.

Ale nezvrhla jsem se, nestřídala jsem náruče, najednou mi bylo všeho líto. Byla jsem takzvaně v tom, břicho mi rostlo, z vesnice jsem odešla do Prahy, tam že se spíš ztratím, že si mě nevšimnou.

Ale všimli si a ujali se mě. Dva staří manželé, andělé, nepochopitelní, jako z knížky, jako z pohádky.

To tehdy jsem se začala modlit o tvou něžnost, měkkost, usměvavost. A tys byl pak přesně takový, jak jsem si vysnila. Navíc hezký, okatý po něm, po tom neznámém. Ale zatímco jeho oči se leskly, hleděly na mě, a neviděly mě, tvoje na mně vždycky přímo visely, dožadovaly se pozornosti, hýčkaly si mě, chtěly mi dělat pomyslení.

„Co to děláš, maminko?“

Pletu ti svetr.

„Naučíš mě to, maminko?“

Jistě, miláčku.

Že mi ruce neupadly! Proč se mi vařečka z dlaně nevysmekla a nezatančila mi po zádech, když jsem tě přibírala k vaření? Když jsem si tě oblíkala jako holčičku, když jsem tě zrazovala od fotbalu a od mužských her a když jsem byla radostí bez sebe, že se mnou chodíš na bylinky a staráš se, aby se dobře usušily?

To já jsem vinna! Já, já, já! A co je mi platné, že to vím, že tebe omlouvám a nehážu na tebe bláto jako moje sousedky ani jako ti pokrytci, kteří říkají, že nevdí, že dnes je jiná doba, homosexualita už přece dávno není trestná, ba že je v módě, a kdo se na ni ještě dnes dívá skrz prsty jako na nemoc nebo úchytku nebo dokonce zvrácenost, je zpátečník a vykopávka, hanba mu.

Protože já, můj milý nemilý, já ve vyhraném zápase za vaše zrovnoprávnění vidím neblahé důsledky. Mně připadá, že nabralo špatný směr.

Vy náhle hřešíte pýchou! Na shovívavosti většiny, která vás přestala odsuzovat, stavíte svou nadřazenost. Jako kdybyste byli elita. Něco lepšího. Pokrokovějšího. Ty vaše exhibiční pochody, ach Bože... Muži s muži, ženy s ženami. Slast pro slast. Jsme jiní, hurá! Co bylo, odchází, bylo to směšné, přízemní.

Takhle to zničehonic vidíš? Vidíte? Všichni? Má mladá touha po znásilnění byla špatná, tvá pýcha na odlišnost je o to horší. Protože moje hříšnost přivedla na svět tebe, zatímco tvoje je jalová. V tom je zakopaný pes, synáčku.

